

**Sågtorpsskolan
Nacka kommun**

**Anki Hedberg
Hanna Ravik
Agneta Wessel**

**Danderyd
Sollentuna
Sollentuna**

Vecka 38-39 2013

Innehållsförteckning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
VÅGA VISA	3
SAMMANFATTNING	4
<i>Starka sidor</i>	4
<i>Förbättringsområden</i>	4
FAKTA OM ENHETEN	5
<i>Statistik</i>	5
<i>Organisation /Ledning</i>	5
OBSERVATIONENS METOD.....	6
MÅLOMRÅDEN	7
<i>Normer och värden</i>	7
<i>Utveckling och lärande/kunskaper</i>	9
<i>Ansvar och inflytande för barn/elever</i>	14
<i>Bedömning och betyg</i>	16
<i>Rektors ansvar</i>	17
JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION	19
REFERENSER	19
KOMMENTAR FRÅN SKOLANS LEDNING TILL OBSERVATIONSRAPPORTEN.....	20

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett samarbete om utvärdering inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna och Upplands Väsby kommuner. Målet är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola.

VÅGA VISA

- baseras på läroplaner för förskola och skola
- utgår från ett barn- och elevperspektiv
- stödjer det systematiska kvalitetsarbetet
- jämför kommunernas skolor

VÅGA VISA består av tre delområden:

- Observationer av pedagoger
- Självvärdering av medarbetare
- Kundundersökning till föräldrar och elever

Metoden

Observationer genomförs av skolledare och pedagoger. Observatörerna bildar lag som besöker en skola i en annan kommun under en period, ofta en vecka. Observatörerna skaffar sig en så heltäckande bild som möjligt av skolan och dess verksamhet genom verksamhets- eller lektionsbesök samt intervjuer med barn, elever, personal och skolledning. I observationsarbetet ingår också att ta del av skolans pedagogiska dokumentation.

En metodbok styr och stödjer observatörerna i deras arbete*. Metodboken är gemensam för alla verksamheter från förskola till vuxenutbildning. Observationen redovisas i en rapport som skrivs enligt en särskild mall.

Målområden

Observatörerna beskriver och bedömer verksamheten på fem områden som följer läroplanernas målområden:

- Normer och värden.
- Utveckling och lärande/kunskaper.
- Ansvar och inflytande för barn/elever.
- Bedömning och betyg (gäller inte förskola).
- Förskolechefens/rektors ansvar.

* Metodbok och ytterligare information finns på www.nacka.se/vagavisa

Sammanfattning

Sågtorpsskolan är en kommunal F-6 skola i Nacka kommun. Till skolan hör också två förskolor. Skolan leds av rektor och en biträdande rektor. Skolan har 508 elever fördelade på 20 klasser. Skolan ligger i Saltsjö Boo i ett område med närhet till natur.

Observatörerna anser att fritidshemmet är väl integrerat i skolans verksamhet och utformad i enlighet med gällande styrdokument. Deras verksamhet är en av skolans starka sidor

Förhållningssättet mellan personal och elever och mellan barn och barn präglas av respekt och tillit.. På lektionerna råder arbetsro. Detta är också en av skolans starka sidor.

Pedagogerna arbetar efter de nationella styrdokumenterna och planerar verksamheten årskursvis. Till de olika arbetsområdena presenteras LPP¹ och undervisningen är väl strukturerad. Skolan har mycket goda resultat på nationella prov och andelen godkända eller högre betyg i åk 6 är 100%. Alla lärare är behöriga och samarbetar inom sin egen årskurs. Ett av skolans förbättringsområden är att utöka det pedagogiska samarbetet från f-klass till år 6. Ett annat förbättringsområde är elevernas eget inflytande över det egna lärandet.

Det finns en klassuppsättning datorer per årskurs. Dessutom har skolan köpt in ett antal lärplattor för att användas av de yngre eleverna. I nästan alla klassrum finns smartboards och alla klassrum har projektorer för dataöverföring. En IKT- pedagog är anställd på skolan.

Sågtorpsskolan befinner sig i ett utvecklingskede med ny ledning sedan mars 2013. De prioriterade områdena är en nyinrättad ledningsgrupp för ökad tydlighet och möjliggörande av en samsyn och samverkan i olika pedagogiska frågor. Dessa är förbättringsområden.

Skolan har bra former för klassråd och elevråd. Det finns också matråd. Det finns inget föräldraråd men en aktiv föräldraförening.

Starka sidor

Fritidshemmets verksamhet	(utveckling och lärande/kunskaper)
Väl strukturerat, målstyrt pedagogiskt arbete	(utveckling och lärande/kunskaper)
Förhållningssätt och arbetsro	(normer och värden)

Förbättringsområden

Tydlighet i pedagogisk ledning	(rektors ansvar)
Pedagogiskt samarbete över hela skolan	(rektors ansvar), (utveckling och lärande/kunskaper)
Elevens inflytande över det egna lärandet	(ansvar och inflytande för elever)

¹ LPP Lokal Pedagogisk Planering

Fakta om enheten

Skolans/delenhetens namn:	Sågtorpsskolan
Är verksamheten kommunal eller fristående? (Koncern)	Kommunal
Årskurser	F-klass tom år 6
Har skolan någon profilering?	Hållbar utveckling
Typ av demografiskt upptagningsområde	Upptagningsområdet består av familjer boende i lägenheter eller villor i närområdet. Många områden omkring skolan är fd sommarstugor som nu får kommunalt vatten och avlopp. Närområdet kommer att fortsätta att växa enl prognoser.

Statistik

Antal barn/elever:	508 st
Antal lärare (heltidstjänster/årsarbetare)	28.5 st omräknat i heltid
Antal lärare med ped högskoleexamen	100 % 17 klasslärare, 6 praktisk estetisk samt 6 i stödverksamheten
Antal personal i fritidshem. Ange behörighet	100 % 17, fritidspedagoger/förskollärare och barnskötare
Antal personal i förskoleklass. Ange behörighet	100 % 13, varav 5 förskollärare, 8 barnskötare
Antal skolledare	2st

Organisation /Ledning

Ledningsgrupp, arbetslag eller liknande kring vilka elev/barngrupper personalen är organiserad.	Ledningsgrupp finns from ht 13 med representanter från alla arbetslag. Skolan arbetar med åldershomogena grupper både i skolan och på fritidshemmet. Samt en fritidsklubb för barn
Hur är elevstödet organiserat, specialpedagoger/speciallärare, elevhälsa, bibliotek	Skolan har en stödenhet som består av specialpedagog och speciallärare samt lärare i Svenska som andraspråk.
Hur är fritidshemsverksamheten organiserad?	I åldershomogena grupper som har sina hemvister i klassrummen.
Hur är förskoleklassen organiserad?	I egna grupper i egna lokaler

Observationens metod

Innan vi startar observationen tar vi del av skolans styrdokument samt den information som finns att hämta på skolans hemsida.

Vi observerar skolan genom

- Samtal/intervjuer med elever
- Längre intervjuer med 8 lärare/pedagoger
- Samtal med lärare, pedagoger och övrig personal
- Intervju med rektor och biträdande rektor
- Observationer av lektioner i samtliga årskurser och ämnen
- Deltagande i arbetslagsmöte
- Intervju av skolans stödteam
- Observationer av fritidshemmens verksamhet

Målområden

Normer och värden

Beskrivning

Värdegrundsarbetet

Skolan har en gemensam policy för framtagandet av skolans likabehandlingsplan, som vi ser uppsatt på väggen i flera klassrum och i korridorer. En nybildad trygghetsgrupp går under vår observationsvecka runt i klasserna och presenterar sig. Ett foto på gruppens medlemmar finns också uppsatt på flera ställen i skolan. I trygghetsgruppen ingår skolledning, elevhälsovårdspersonal och lärare.

I år 5 ser vi en föräldramötesdagordning där arbetet med likabehandlingsplanen är en punkt. Vi läser i likabehandlingsplanen att ”pedagogen delar in barnen i grupp vid lärarledda aktiviteter” och vi ser också flera tillfällen där pedagogen bestämmer gruppens sammansättning. En pedagog säger att detta görs för att undvika att någon blir utesluten och att det är viktigt att lära eleverna att arbeta med vem som helst i gruppen. Ibland får också slumpen helt avgöra hur gruppen ska se ut och ofta används lottning som urvalsmetod. Skolan har ”handen” som utgångspunkt för arbetet med värdegrunden berättar en pedagog. Handens fem fingrar symboliserar miljö, ansvar, attityder, tid och ordning. I varje klass och tillsammans med fritidshemmet arbetas klassens regler fram.

Vi är med på ett möte med fritidshemspersonal där olika former av kränkningar mellan barn-barn, barn-vuxna diskuteras, och hur dessa ska hanteras.

I förskoleklassen och på fritidshemmet är värdegrundsarbetet ständigt aktuellt, säger flera pedagoger och vi ser också flera exempel på detta.

I målen för rastverksamheten läser vi att skolans verksamhet ska tilltala alla barn, motverka utanförskap, förebygga mobbning och kränkande behandling, verka för jämställdhet och verka för att alla ska kunna delta utifrån sina förutsättningar.

Vi frågar om skolans arbete med genusfrågor. Flera pedagoger svarar att de inte aktivt arbetar med detta men att de försöker tänka på talutrymme för pojkar respektive flickor och i åk 6 ser vi ett grupparbete om könsroller som utmynnat i ett collage om vad som är ”killigt” respektive ”tjejigt” och vad som är gemensamt. I förskoleklass och fritidshem arbetar pedagogerna medvetet för att ge möjligheter till genusöverskridande aktiviteter och material. Några pedagoger uttrycker att de skulle vilja ha en mer medveten tanke och planering kring genusarbetet.

Förhållningssätt

När vi besöker klasser och fritidshem ser vi att pedagoger har ett respektfullt och förtroendefullt förhållningssätt mot elever, och elever bemöter också vuxna och varandra på ett respektfullt sätt. Vi ser pedagoger som går nära barnen och tyst tillrättavisar utan att höja rösten. I flera klasser och på fritidshemmet används uttryck som ”inneröst-innefötter” och ”uteröst- utefötter” för att markera skillnaden mellan lek och skola. Det betyder att inomhus så talar man med låg volym och går lugnt. Om eleverna har behov av rörelse och högljudda röster så är utomhus en bra miljö för dessa behov. Vi ser också i flera klasser hur pedagoger använder olika tecken för att fånga uppmärksamheten och samla gruppen.

Vi hör en elev berätta för sin lärare om något som hänt på rasten och eleven får motfrågan vilken vuxen som hon talat med. Eleven säger då att saken redan är utredd och frågan lämnas och eleven går nöjd till sin plats.

Elevernas arbetsklimat

Vi ser många lektioner där det råder arbetsro och koncentration, men vi ser också exempel där eleverna gör andra saker under lektionen och rör sig i klassrum och korridorer utan att det tydligt framgår vilket syfte det har.

Vi ser också exempel där pedagogen avbryter undervisningen när det blir oroligt, och låter eleverna röra sig i olika rörelselekar för att sedan kunna fortsätta arbetet med bättre koncentration.

I förskoleklassen ser vi att pedagogerna har tydliga rutiner för att minska oro och stress. Innan eleverna går ut på rast får en elev gå till fönstret för att titta efter hur vädret är. Det regnar och klassen diskuterar vilka kläder som är lämpliga att ta på sig. Därefter går eleverna ut och klär på sig och går ut på gården.

Bedömning i text

Skolan har ett pågående arbete med värdegrundsfrågor som syns i möten mellan elev-elev, elev-vuxen, i klassrummen, på skolgården och andra gemensamma utrymmen.

Likabehandlingsplanen är välkänd och nyligen reviderad. Det är bra att trygghetsgruppens medlemmar presenteras och är synliga på skolan. Det finns en medvetenhet om genusfrågor bland lärarna men en gemensam plan för arbetet med dessa frågor saknas.

Det råder ett respektfullt förhållande mellan skolans personal och elever och mellan eleverna. Eleverna visar tillit till de vuxna och vänder sig till dem om något händer.

Pedagogerna har väl utarbetade metoder för att skapa arbetsro och är flexibla när det behövs för att fånga upp och hantera olika situationer.

Bedömning enligt skala²

² SKALA :

Ej tillfredsställande				Tillfredsställande				God kvalitet				Mycket god kvalitet			
1,0				2,0				3,0				4,0			
														X	

Utveckling och lärande/kunskaper

Beskrivning

Skolan har goda resultat från de nationella proven och i statistik läser vi att läsåret 2012/13 var 100% av eleverna godkända på de nationella proven. Samtliga elever i år 6 hade betyget E eller högre i alla skolans ämnen.

Stöd till elever att bli utforskande, självständiga och nyfikna

För att fånga upp elevernas nyfikenhet, intressen och önskemål har pedagogerna på fritidshemmen en pedagogisk arbetsidé och väl strukturerad planering, berättar en pedagog. Vi ser att eleverna erbjuds en variation av planerade valbara aktiviteter inne och ute och pedagogledd planerad styrd verksamhet och fri lek.

Vi ser under vår observation exempel på väl planerade arbetsområden och LPP³:er till dessa. Flera lärare arbetar med The big five⁴. I en klass ser vi ett utforskande arbetssätt där eleverna får söka information om ett landskap. Eleverna får olika roller, t ex stadsråttor, sjöjungfru, historiker, biolog, miljonär, statistiker. Pedagogerna berättar för eleverna vilka förmågor som tränas och under ca 20 minuter arbetar eleverna i grupp och presenterar sedan sitt material. En klass arbetar med problemlösning i matematik. Pedagogerna läser högt ett problem och eleverna får ge egna förslag till lösning. En elev föreslår att de kan rita problemet vilket pedagogerna gör på tavlan och alla skriver av. Eleverna deltar och kommer med olika förslag som alla följs upp.

En annan klass får i uppgift att sortera legobitar. Pedagogerna går runt i de olika grupperna och lyssnar till elevernas förklaringar. Därefter får eleverna börja arbeta individuellt i läroboken med uppgifter som också handlar om sortering.

Skolan använder NTA-lådor⁵ i undervisningen. I en klass är ämnet ”förändringar” och eleverna får ge exempel på vad som är förändring. Läraren introducerar sedan en naturvetenskaplig definition på förändring och berättar att dagens ämne är vatten. Alla tittar på materialet som består av bilder och sedan skriver eleverna gruppvis på ett färdigt formulär vad som hänt innan bilden, vad som kommer att hända (förändringen), vad är fasta ämnen och

4.0 MYCKET GOD KVALITET – verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

3.0 GOD KVALITET – verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa förbättringsområden.

2.0 TILLFREDSSTÄLLANDE – verksamheten är i huvudsak tillfredsställande, men har varierande kvalitet eller vissa brister.

1.0 EJ TILLFREDSSTÄLLANDE – verksamheten är utifrån gällande styrdokument inte tillfredsställande.

³ LPP Lokal Pedagogisk Planering

⁴ Metod utarbetad av Göran Svanlid, som sätter fokus på de fem vanligaste förmågorna som betonas i Lgr 11 (analysförmåga, kommunikativ förmåga, förmåga att hantera information, begreppslig förmåga och metakognitiv förmåga)

⁵ NTA Naturvetenskap och Teknik för Alla

vad är vätskor. Nästa dag ska de olika grupperna berätta för varandra vad de kommit fram till, berättar pedagogen.

Vi besöker också lektioner där undervisningen utgår ifrån en lärobok och eleverna arbetar självständigt. Pedagogen rör sig då i klassrummet och hjälper och förklarar för elever individuellt. Om en elev blir färdig före alla andra ser vi att den eleven erbjuds extrauppgifter eller får läsa eller rita.

Vi ser att elever ofta arbetar med samma material utan att någon individualisering görs. Pedagogerna berättar att de planerar årskursvis så att alla elever får samma material och arbetsområden inom sin årskurs.

Stöd till elever att samarbeta

Vi ser vid olika tillfällen elever hjälpa varandra. Under en bildlektion sätter eleverna på sig förkläden och knyter åt varandra. Vi hör en elev säga till en kamrat att hon kan hjälpa till att läsa och i matsalen ser vi hur flera elever erbjuder sig att torka upp ett utspillt vattenglas. En pedagog säger att ett av fritidshemmets viktigaste uppdrag är att utveckla barns självkänsla och sociala kompetens vilket kan ge ett gott utgångsläge för lärande.

Under flera lektionsbesök ser vi elever som ger varandra kamratrespons när de skrivit ett utkast till en berättelse.

I de flesta klassrum ser vi att möbleringen möjliggör samarbete.

Stöd till elever att utveckla sitt språk

I förskoleklassen genomförs en screening av fonologisk medvetenhet. I undervisningen i förskoleklassen och åk 1 arbetar pedagogerna med Bornholmsmodellen⁶ och God Läsutveckling⁷.

Under de första skolåren följer pedagogerna elevernas läsutveckling och olika läsgrupper med utgångspunkt från läsförmåga bildas.

Alla klasser screenas varje år med avseende på läshastighet, avkodningsförmåga och läsförståelse.

Hur modern teknik integreras i lärandeprocessen

Skolan har en heltidsanställd IKT-pedagog. Det finns en klassuppsättning datorer per årskurs för bokning. Pedagoger och elever säger att det är svårt att ha en kontinuerlig användning av datorerna eftersom de är så få, och att de i många fall använder papper och penna hellre än datorerna som skrivverktyg. Varje lärare har sin egen dator och i alla klassrum finns en projektor som används interaktivt för att visa filmer och klipp. Många klassrum har också smartboards. Vi ser inte att dessa används någon gång, men när vi frågar säger pedagogerna att det beror på tekniska problem som de haft i början av terminen. Elever använder datorer för att hämta information, göra redovisningar, filmer, skrivprojekt, matematikträning. Skolan använder datorprogrammen Espresso⁸ och FLOD⁹ och håller på med ett uppbyggnadsarbete för att skapa konton för alla i Googlemiljö.

IKT-pedagogen berättar att 100 st nya lärplattor köpts in som främst skall användas i förskoleklass och åk 1.

⁶ Metod som tränar barnens fonologiska medvetenhet

⁷ Läsutvecklingsschema med utgångspunkt från fonologisk medvetenhet, ordavkodning, flyt i läsningen, läsförståelse och läsintresse. (Lundberg I och Herrlin K).

⁸ Espresso: multimedieverktyg för åk F-6, utarbetat med utgångspunkt från Lgr 11 (Liber förlag)

⁹ Flexible Learning On Demand ; webbplats för digital distribution för radio-och TV-program till skolor

Vi ser att främst lärplattor används i förskoleklass och fritidshem. Fritidshemmets pedagoger berättar att datorspel är ett vanligt inslag i verksamheten. Två av fritidshemmets pedagoger har skrivit en rapport om hur datorn kan användas och hur man kan hjälpa barn att hitta bra strategier på nätet.¹⁰

I åk 1 är samtliga klasser anmälda till Web-stjärnan, som är en tävling där uppgiften är att göra en web-plats av valfritt skolarbete.¹¹ Vi ser en lektion i skapande media som leds av en pedagog från fritidshemmet. Eleverna målar bilder och några elever beskriver aktiviteten i bloggform. Detta ska sedan överföras till dator berättar pedagogen.

Hur anpassas verksamheten till barn i behov av särskilt stöd

Skolans arbete med barn i behov av särskilt stöd har nyligen genomgått en stor omorganisation berättar rektor.

Sågtorpsskolan har ett Elevhälsoteam (EHT) som består av specialpedagog, psykolog, kurator, skolsköterska, skolläkare och skolledning. Denna grupp möts en gång i veckan och diskuterar elevärenden som kommit in till gruppen. Elever anmäls via en blankett som skolan utarbetat. Arbetsgången följer Nacka kommuns arbetsgång för anmälan av elev i behov av särskilt stöd.

Skolan har också en Stödenhet som består av specialpedagoger, speciallärare och resurspedagoger. Denna grupp träffas en gång i veckan för kompetensutveckling och handledning berättar en specialpedagog. Övrig tid används för att stödja elever i klass eller individuellt.

På skolan finns flera elever med funktionsnedsättning som kräver särskilt stöd. Flera klassrum är utrustade med hörselslinga och mikrofoner för alla elever.

Elever med dyslexi har alla en egen dator med stavningsprogram och talsyntes. En pedagog berättar att dessa elever tillsammans med föräldrar får utbildning i användandet av hjälpmedlen via en kommunal stödfunktion.

Åtgärdsprogram skrivs för alla elever som ej når målen och för de elever som har svårare psykosociala problem. Vid upprättande av åtgärdsprogram följer skolan Nacka kommuns mallar för pedagogisk kartläggning och åtgärdsprogram.

Pedagoger vi pratar med uttrycker att de inte riktigt vet hur anmälan skall göras och hur stödet är organiserat. De vet inte ännu om de kommer att få något stöd och inte heller hur mycket stöd deras elever med särskilda svårigheter kommer att få. Vi ser i några klasser speciallärare och resurspedagoger som arbetar tillsammans med elever, antingen inne i klassrummet eller utanför i ett grupprum.

Hur verksamheten anpassas efter elever med annat modersmål

Endast ett fåtal elever har annan språklig bakgrund än svensk och det finns inga nyanlända elever. Det finns en lärare för elever i behov av svenska som andraspråk. Dessa elever har svenska som andraspråk som stöd. Ämnet har ingen egen schemaplats utan ges som stöd under lektioner.

Dokumentation av elevers lärande

¹⁰ Skolporten.se/forskning, sök IKT på fritidshemmet-ett socialt och kulturellt fenomen

¹¹ www.iis.se (stiftelsen för internetinfrastruktur)

I förskoleklassen intervjuas varje elev av förskolläraren under en så kallad Guldstund. Då får eleven berätta om vad som är roligast i skolan, hur eleven känner sig när den går till skolan och i klassrummet och matsalen och när det är arbetsstund/lektion. Eleven får också berätta vad hon/han vill lära sig/träna på. Detta dokument sätts sedan in i en pärm kallad Guldstundsboken. Under den fortsatta skoltiden fylls pärmen med elevens arbeten och bilder och tanken är att i åk 6 får eleven boken och digitala bilder från sin tid på Sågtorpsskolan. Under en lektion som vi besöker förklarar pedagogen för eleverna vilka förmågor som tränas och att dessa senare skall bedömas och dokumenteras för att sparas. I flera klasser ser vi elevernas pärmar som står framme och att eleverna sätter in sina arbeten i dem. En elev säger att han brukar visa sin pärm för föräldrarna när det är utvecklingssamtal. Skolan är precis i början av användningen av Schoolsoft¹². Där ska all dokumentation om eleverna läggas in och användas vid utvecklingssamtal. I fritidshemmets uppdrag ingår att stimulera elevernas lärande och personliga utveckling. Vi ser på Sågtorpsskolan att varje veckomöte behandlar frågan om hur grupperna fungerar och om något behöver utvecklas. Detta är en stående punkt på dagordningen.

Miljön som stöd för lärandet

Vi ser många olika sätt att ta till vara rummets möjligheter. Skolan är tillbyggd och ombyggd i flera omgångar. I tre olika annex finns en förskoleklass, åk 4-5 och åk 6. Klassrummen för åk F-3 används både till skolverksamhet och fritidshem. I förskoleklassen ser vi hallen fylld med leklådor och grupprummen används till olika aktiviteter såsom bygghörnor och lekhörnor. Klassrummen är delade i avdelningar för olika aktiviteter. Material står lättillgängligt och vi ser eleverna under fri lek själva välja av utbudet. Skolgården är stor och ger utrymme för många olika aktiviteter och används också i hög grad av idrottslärare och fritidspedagoger. Fritidshemmet och förskoleklassen använder ofta den närliggande skogen som undervisningsplats. Vi läser på planeringen att den berör ämnen som allemansrätten, säkerhet, vett och etikett i naturen, naturens växlingar och träning av sociala förmågor. Skolans profil är ”skola för hållbar utveckling”. Under vår observationsvecka ser vi grupper som går i väg till skogen trots att regnet öser ner. I de äldre årskurserna, som finns i de nyare paviljongerna, är klassrummen stora och ljusa med grupprum emellan. Vi ser grupprummen utnyttjas till undervisningsgrupper med speciallärare, för enskild undervisning och elevers grupparbeten. I de flesta klassrum är elevernas arbeten uppsatta på väggarna. Eleverna har sitt material i lådor, skåp eller mappar. I hyllor och skåp står material lätt tillgängligt för eleverna. Skolan har idrottshall på gården, slöjdsalar för de specifika slöjdarterna, musiksäl och en nyupprustad ateljé för bildundervisningen. Skolan saknar NO-sal. Skolgården är kuperad, rymlig och disponerad för många olika upplevelser och aktiviteter. Vi ser en ”100-ruta” som kan användas för matematikundervisning samt ett stort schackbräde med tillhörande pjäser. Vi ser en lektion i idrott där eleverna tränar orientering på skolgården. Alla får en karta med olika banor och får leta rätt på olika kontroller. Skolans två äventyrspedagoger planerar också aktiviteter för eleverna i närmiljön, berättar rektor.

Samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning

¹² Schoolsoft är en gemensam digital arena för både personal, elever och föräldrar.

Klasserna på Sågtorpsskolan besöker regelbundet bibliotek och badhus. Dieselverkstaden i Sickla erbjuder aktiviteter som skolan kan delta i. En pedagog berättar om ett besök på Moderna muséet och en annan pedagog förbereder ett biobesök med sin klass. Vi läser i skolans årshjul att åk 2 besöker en bondgård.

Under vår observationsvecka förbereder åk 4-6 sig för att rösta för "World's children's prize for the rights of the child". Det är ett utbildningsprogram för en mer medmänsklig värld där barns rättigheter respekteras av alla. Eleverna arbetar under en tid med projektet som sedan avslutas med att eleverna får rösta på den kandidat som de tycker ska få priset. Vi ser under lektionsbesök hur elever förbereder en presentation för övriga klasser i skolan. Pedagoger berättar om ett OS-tema som genomfördes under OS-året.

För eleverna i åk 6 bedrivs undervisningen i moderna språk och hem-och-konsumentkunskap på den närliggande högstadieskolan.

Bedömning i text

Fritidshemmets uppdrag att förstärka lärandet i sin verksamhet syns tydligt, följer läroplanen och är strukturerad. LPP:er och The big five förklarar på ett tydligt sätt för eleverna vad de ska kunna och vilka förmågor som tränas. Eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer. Det finns dock inte beredskap för att låta elever själva utvecklas i så hög grad som möjligt.

Eleverna får många tillfällen att samarbeta då pedagogerna i hög grad väljer arbetssätt som stimulerar samarbete.

Skolans tidiga screening av eleverna, redan i förskoleklass, läsgrupper i de yngre åldrarna och det systematiska arbetet med screening i varje årskurs är en bra grund för god språkutveckling.

Skolans relativt låga antal datorer försvårar användandet av modern teknik som ett verktyg i lärandet. Tekniken och kunnandet finns i hög utsträckning.

Organisationen och strategi för specialundervisningen är väl utarbetad och det finns bra resurser på skolan, men kommunikationen mellan stödenhet och personal behöver förstärkas.

Det finns resurser för de få elever som behöver stöd i svenska som andraspråk.

Dokumentation och utvecklingsplaner är väl utarbetade och används på ett systematiskt sätt i elevens lärande och utveckling.

Lärandemiljön är väl genomtänkt och skolgårdens utformning och naturliga förutsättningar, samt närmiljön, ger goda förutsättningar att tillgodose alla elevers olika behov.

Närområdets möjligheter tas till vara i undervisningen och i fritidshemmets verksamhet. Skolan arbetar också kontinuerligt med teman som ger utblickar i samhället.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande				Tillfredsställande				God kvalitet				Mycket god kvalitet			
1,0				2,0				3,0				4,0			
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

Ansvar och inflytande för barn/elever

Beskrivning

Ansvar för det egna lärandet

Vi ser inga tydliga exempel på att eleverna väljer eget arbete efter behov. I de flesta klasser vi besöker leder pedagogen lektionen och alla gör samma sak. När eleverna blir klara med uppgiften får de en annan uppgift. I en klass frågar pedagogen vad eleverna kan göra efter att uppgiften är klar och eleverna ger två olika förslag som båda gillas av pedagogen. Vi ser eleverna välja något av de två förslagen.

I elevens IUP¹³ syns vilka mål som eleven ställer upp för sitt lärande.

På Sågtorpsskolan används tiden för elevens val på många olika sätt. Några klasser har elevens val varje vecka och fördjupning i några ämnen och pedagogerna har sammanställt grupperna. Andra ”sparar” tid för att få ha ett sammanhängande sjok där eleverna under en längre tid kan fördjupa sig i ett ämne de valt själva. I andra klasser ser vi på schemat att fördjupning ligger en stund varje dag. Pedagoger berättar att de själva eller i samråd med arbetslaget bestämmer hur tiden för elevens val ska användas.

Inom ramen för fritidshemmens verksamhet väljer eleverna varje dag vilka aktiviteter de vill göra, berättar en pedagog. Förutom fri lek och utevistelse kan eleverna välja fritidsgympa, skogen/natur, skapande, drama för åk 3 och IKT.

Inflytande över verksamheten/utbildningen

Vi ser några olika LPP¹⁴ som pedagoger utformat. Vi frågar om eleverna varit med och gjort planeringen, men får till svar att den diskuterats i efterhand. En elev vi pratar med säger att klassen inte bestämmer så mycket om vad som ska studeras, men att de ibland får bestämma hur uppgiften ska utföras och redovisas.

Vid ett besök i åk 6 genomförs ett prov som enligt elevernas önskemål ska betygssättas för att pröva på att få betyg.

Skolan arbetar ibland med teman som sträcker sig över hela skolan under en längre tid.

Pedagogerna berättar att denna termins tema handlar om John Bauer. Eleverna har fått vara med och välja vilka områden de vill fokusera på berättar en pedagog. Arbetet utmynnar i en utställning.

Fritidshem och förskoleklass arbetar medvetet med att träna eleverna att göra val och påverka verksamheten. Det förekommer ofta omröstningar där eleverna får sitta och blunda när de röstar för att de ska rösta efter sitt eget val, berättar en pedagog. Vi ser också att pedagogerna lyssnar in och väntar på elevernas synpunkter och önskningsar.

¹³ IUP Individuell UtvecklingsPlan

¹⁴ LPP Lokal Pedagogisk Planering

Demokratiska arbetsformer

I alla klasser F-6 finns klassråd, en del schemalagda och andra som inträffar mer oregelbundet. De elever vi talar med säger att de har klassråd där de pratar om saker som rör klassen och det som sagts på elevrådet. I vissa klasser lottas nya ordförande och sekreterare varje gång. I andra klasser röstas representanter fram. Vi är med på ett klassråd där först den formella gången för ett klassråd diskuteras och utifrån elevernas förslag på olika metoder att utse ordförande respektive sekreterare, beslutas att dessa ska lottas fram. Klassrådets punkter kommer från elevernas förslagslåda t.ex rastaktiviteter, vuxnas närvaro och roll utomhus.

Vissa punkter vidarebefordras till elevrådet.

Elevrådet består av två representanter från varje klass i hela skolan och leds av rektor. Denna konstruktion är ny för året och elevrådet har ännu inte haft något möte, berättar rektor. Vi samtalar med några elever som varit med i elevrådet förut som anser att de haft inflytande i frågor som rör utemiljön.

Skolan har ett matråd som sammankallas och leds av kökschefen. Hon berättar att rådet ska mötas en gång i månaden och består av två elever från varje klass samt kökets personal.

”Detta är barnens möte”, säger kökschefen.

Fritidshemmets pedagoger berättar att de på grund av det stora antalet elever ännu inte funnit någon bra form för sitt fritidsråd.

Sågtorpsskolan har inget föräldraråd, men sedan länge finns en föräldraförening för skolan, berättar rektor. Föreningen har formella möten dit rektor inbjuds. Föreningen arbetar kring frågor som berör eleverna på skolan, t ex skolgårdsmiljön och trafiksituationen kring skolan, läser vi på skolans hemsida. Föreningen tar också ut en medlemsavgift som oavkortat går till barnen och deras verksamhet läser vi vidare.

Bedömning i text

Fritidshemmets arbete med val för eleverna utifrån intresse är ett gott exempel på att eleven själv tar ansvar. I skolans ämnen får inte eleverna i samma utsträckning möjlighet att ta eget ansvar. Pedagogerna bestämmer i hög grad vad eleven behöver arbeta med.

Elever på Sågtorpsskolan har till viss del inflytande över planering, arbetssätt och innehåll i verksamheten. Vi ser flera exempel på att deras intressen tas tillvara.

Klassråd, elevråd och matråd har en given plats i skolans arbete med demokratiska arbetsformer och är under utveckling.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande	Tillfredsställande	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☒	☐

Bedömning och betyg

Beskrivning

Elevers kännedom om kunskapskraven

I de yngre årskurserna introducerar pedagogerna begreppet förmågor och vi ser i en LPP att kunskapskraven är konkretiserade så att eleverna skall förstå. Pedagoger vi pratar med säger att det är svårt med bedömningen och att de arbetar mycket med detta i kommunens nätverksgrupper.

Vi frågar elever i åk 6 hur de ser på betygen och om de vet hur de ska bedömas. Eleverna svarar att det är så nytt med betygen, att de känner till kunskapskraven men inte riktigt förstår dem. ”Jag siktar på ett A”, säger en elev, ”men det blir nog bara ett B.”

Återkoppling av elevens lärande till elever och/eller föräldrar

Alla elever har en egen IUP som är tillgänglig och följs upp i undervisningen, berättar en pedagog. Inför utvecklingssamtalen som hålls en gång per termin skriver pedagogerna omdömen som skickas hem till föräldrarna innan samtalet. I och med övergången till Schoolsoft kommer föräldrar att ha tillgång till sitt barns resultat och utveckling hela tiden, säger en pedagog.

I undervisningen ser vi pedagoger som under lektion går runt och ger återkoppling till enskilda elever. Vid ett tillfälle ser vi en pedagog som under redovisning dokumenterar elevernas framförande på datorn, vilket direkt visas via projektor och sedan ger muntlig feedback till gruppen där framförandet bedöms utifrån förmågor och kunskapskrav.

Åk 5 och 6 har elevledda utvecklingssamtal. Några elever berättar att de innan samtalet förbereder sig genom att ta del av sina omdömen och sätta upp sina mål. Dessa diskuteras och skrivs ned under samtalet.

Vi ser också i de yngre årskurserna exempel på veckobrev som skickas hem till föräldrar. I veckobreven finns information, beskrivningar av arbetsområden och arbetsätt.

Skolans arbete för att säkra likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning

I kommunens nätverk diskuteras bedömning och olika exempel i ämnesgrupperna.

På skolan rättas nationella prov i grupp och den pedagog som har klassen rättar inte sin egen klass. Det finns inget utbyte med andra skolor i kommunen.

Några pedagoger uttrycker att de önskar ökad samsyn och ett fördjupat arbete kring bedömning på skolan.

Bedömning i text

Eleverna har en god kännedom om kunskapskraven utifrån sin ålder och vi ser att eleverna i de högre åldrarna har förståelse och förmåga att bedöma sina kunskaper till viss del.

Arbetet med IUP, de elevledda utvecklingssamtalen och utvecklingssamtal ger goda förutsättningar för att ge föräldrar och elever kännedom om kunskapsutvecklingen. Pedagogernas direkta återkopplingar till eleverna är konstruktiv.

Pilens kundundersökning genomförs varje år och pedagoger berättar för oss att de följer upp resultaten och diskuterar dessa på personalmöten. En pedagog berättar att föräldrar i klassen bjudits in till ett föräldramöte före undersökningen där frågorna diskuterats och förklarats för att föräldrarna bättre skulle förstå frågorna.

Pedagoger vi talar med vet inte vilka områden som är prioriterade utvecklingsområden för skolan.

Möjligheter till kompetensutveckling för personalen

Varje anställd har ett eget belopp avsatt för kompetensutveckling. Vid medarbetarsamtal skrivs en personlig utvecklingsplan. Rektor säger att hon vill uppmuntra medarbetarna att söka fortbildning på högskolenivå.

En del av kompetensutvecklingen är gemensam och under vår observation genomförs en föreläsning om dyskalkyli.

Nacka kommun har nätverk som innefattar fritidshem, förskoleklass och skolans ämnen. Flera av skolans pedagoger ingår i olika nätverk. En pedagog berättar att i nätverket just nu diskuteras och visas olika metoder för inläring av specifika ämnesområden.

Samverkan och övergångar inom verksamheten och mellan skolformer

Sågtorpsskolan tar emot barn från flera olika förskolor. Om det är fler än fem elever från en förskola besöker förskoleklassens pedagoger förskolan. Annars tar skolan kontakt per telefon och samtalar utifrån ett givet formulär. Alla barn blandas i förskoleklassen.

Från förskoleklassen överlämnas eleverna till åk 1 och fritidshemmet vid ett överlämningsamtal. Alla screeningar som gjorts följer också med. Detta år har också två förskolelärare följt med eleverna och den pedagog vi pratar med hoppas att detta är en utveckling som får fortsätta.

När eleverna slutar åk 6 går de flesta vidare till Myrsjöskolan som är den närmaste högstadieskolan. Elever med behov av särskilt stöd överlämnas av specialpedagog och/eller skolsköterskan enligt upparbetade rutiner. Om en elev med särskilda behov börjar i en annan skola erbjuder EHT överlämning.

Bedömning i text

Omorganisationen vid nytillträdet, med skapande av en ledningsgrupp, stödenhetens organisation och mötens utformning och innehåll, ger förutsättningar för utveckling av verksamhetens pedagogiska kvalitet.

Rektor tar ansvar för att kontinuerligt utvärdera och utveckla verksamheten men har ännu inte förankrat arbetet hos personal, elever och föräldrar.

Den personliga kompetensutvecklingsplanen med tillhörande budget är ett bra instrument för att säkerställa att alla får den kompetensutveckling som behövs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter. Den gemensamma kompetensutvecklingen som erbjuds regelbundet är ett bra verktyg för att tillgodose verksamhetens behov.

Samverkan och övergångsformer inom skolan och till andra skolor är tydliga och systematiserade.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande	Tillfredsställande	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☒	☐

Jämförelse med tidigare observation.

Tidigare observation utfördes 2005 och är ej relevant.

Referenser

ABC för elever Sågtorpsskolan
Anmälan och beslut om Åtgärdsprogram
Anmälan till elevhälsoteamet
Arbetsgång för anmälan till elevhälsoteamet
Blankett för handlingsplan för stöd
Exempel på LPP
Exempel på veckobrev
Exempel på Åtgärdsprogram
Förteckning över arbetslag och all personal
Grovplanering för fritidshemmet
Kvalitet och kvantitet på Sågtorpsskolan
Kvalitetsanalys 2012 2013
Lgr 11
Likabehandlingsplan för Sågtorpsskolan 2013
Organisation 2013 2014
Pedagogisk utredning
Schema för alla klasser
Sågtorpsskolans hemsida; www.nacka.se/underwebbar/sagtorpsskolan
The Globe- World's children's prize magazine #56/57 2013
Uppföljning och utvärdering av Åtgärdsprogram
Verksamhetsplan för Sågtorpsskolans fritidshem
Våga Visa bedömningsmatris
Våga Visa metodbok
Årshjul Sågtorpsskolan

Kommentar från skolans ledning till observationsrapporten

Skolans arbete med observationsrapporten

Rapporten analyseras i:

Skolans ledningsgrupp jan 2014
På arbetsplatsträffar med all personal (jan 2014)
Elevråd februari 2014

Kommentar till observationens resultat

Vi uppfattar rapporten mycket väl skriven och väl underbyggd.

Vi är glada och stolta över hur våra starka sidor är beskrivna, vilka vi finner väl överensstämmer med vår verklighet.

Särskilt nöjda är vi med att observatörerna lyft fram vårt förhållningssätt mellan personal och elever och mellan barn och barn vilket präglas av respekt och tillit samt att det pedagogiska arbetet är väl strukturerat och målstyrt. Vidare konstateras att det råder arbetsro på lektionerna och att fritidsverksamheten håller mycket hög klass.

Förbättringsområden i observationsrapporten

Det resultat som är något lägre är bland annat kring tydligheten i den pedagogiska ledningen – vilket inte är förvånande då den nya skolledningen varit på plats under mycket kort tid då observationen genomfördes. För att få ett djupare analysunderlag och bättre förståelse av kritiken har vi genomfört följande åtgärder:

Psykosocial arbetsmiljöromd (v 44 2013)

Seminarium kring trivsel och delaktighet på arbetsplatsen (7 januari 2014)

Utvärdering av rektor kommer att ske v 4-5 2014 enligt GFU-modellen

Vidare påtalar observatörerna att det pedagogiskt samarbete över hela skolan behöver utvecklas.

Vi genomförde ett skolgemensamt tema ”John Bauer” under november 2013 där alla medarbetare var delaktiga och alla barn från F-6. Likaså arbetade vi med ”Global Friends” under hösten – vilket omfattade fler årskurser. Lärarna utbyter regelmässigt erfarenheter dels i årskursvis, dels i konstellationerna 1-3 och 4-6. Arbetslagen delar pedagogisk erfarenhet med varandra regelbundet vilket är ett forum då fritidspersonal och skolpersonal ges tillfälle att bredda och fördjupa sin kompetens.

Elevens inflytande över det egna lärandet.

På fritids genomförs fritidsråd. Alla klasser har regelbundet klassråd och representanter från klasserna träffar rektor varje månad på det skolgemensamma elevrådet. Lärarna utvärderar med sina elever regelbundet såväl innehållet undervisningen som formerna för denna. Vi ser trots det att elevernas inflytande måste öka och att fler lärstilar stimuleras och lyfts fram. Vi

kommer att avsätta konferenser för att diskutera och utveckla detta regelbundet med start under vårterminen 2014. En klar förbättring är att vi under hösten 2013 genomförde elevledda utvecklingssamtal i allt högre grad.

Vidare satsar skolan på universitetskursen betyg och bedömning som ges av Karlstads universitet via webben.

Nacka den 12 januari 2014

*Annika Setterquist
Rektor tillika förskolechef.*

